

مغز

ماهنامه ویژه بازآموزی جامعه پزشکی

ماهنامه پزشکی - سال پنجم - شماره پنجم - بهمن ۱۳۷۴ - شماره مسلسل ۵۳-۶۸ صفحه - بها ۱۰۰۰ ریال

● ژن گیرنده هیستامین

● از ایدز تا «ایدز»

● روز و ساعت شروع انفارکتوس میوکارده در مشهد

بررسی مواردی از فلج دوره ای

میزان آگاهی و عملکرد اهالی اصفهان در مورد عوامل خطر بیماریهای قلبی و عروقی

مش در اعمال جراحی فتق در رشت

پیشگویی کنیم....

ارزش تشخیص آسپیراسیون توده های شکمی اطفال

سندروم میریزی و فیستول کیسه صفرا - مجاری صفراوی

تغییرات پروتئین های سرم بیماران دیابتی باروش PAGE

● پارگی چشم: پاتوفیزیولوژی و درمان ضربه های نافذ

محصولات محافظت کننده از نور و تابش اشعه

● راهنمای تقویم برنامه های مدون بازآموزی

● تقویم بازآموزی

وَنَزَّلْنَا مِنَ الْقُرْآنِ مَوْعِظًا وَحُجَّتًا لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَرْبُدُ الظَّالِمِينَ فِي أَلْحُسَائِلِهِمْ

قرآن کریم - ۸۲ - ۱۷

نمزش

ماهنامه ویژه بازآموزی جامع پزشکی

بهمن ۱۳۷۴

شماره پنجم سال پنجم

تحت نظر:

● رئیس هیأت تحریریه: دکتر رضا ملک زاده

● هیأت تحریریه:

دکتر مرتضی آذرنوش / دکتر پرویز ادیب فر / دکتر عطا... تنها / دکتر منوچهر دوائی / دکتر محمدرضا زالی /

دکتر زهرا صراف / دکتر محمدرضا فرتوک زاده / دکتر احد قدس / دکتر منوچهر محسنی / دکتر علیرضا مرنندی /

دکتر ایرج میلانیان

● مدیر مسئول: دکتر محمدرضا فرتوک زاده

● سردبیر: دکتر بیژن جهانگیری

● صفحه آرائی: داود مظفری

● صاحب امتیاز: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ناشر: مرکز بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

صندوق پستی ۱۴۱۹۵-۱۷۷ تهران

مسئولیت مطالبی که نام نویسنده یا نویسندگان در بالای آن ذکر شده با ایشان میباشد

حروفچینی، لیتوگرافی و چاپ از: شرکت ایرانچاپ (مؤسسه اطلاعات) تلفن: ۳۲۸۱

بهاء ۱۰۰۰ ریال

جان نباشد خبر خنبر در آزمون

هر که را افزون خنبر جانش فرزند

افضای جان چو ایدل کسی است

هر که آنگه تر بود جانش قومی است

جان ما از جان حیوان بیشتر

از چه زان رو که فنسرون ارد خنبر

کلید اعداد خالی جداول

Note	DF	MI	MCHC	MCH	MCV	Hct	RBC	Hb	موارد
Carrier	-1.7	10	30	17.5	58.5	33.9	5.8	10.2	۱- نظم: غ-ع
Carrier	-19.1	7.89	31.3	18	57.6	42.1	7.30	13.2	۲- آقای: م-ع-غ
Carrier	-9	10.4	32.5	20.6	63.5	38.7	6.1	12.6	۳- آقای: ش-ع
Carrier	-5.6	10.1	32.4	19.1	59.1	34.3	5.8	11.1	۴- آقای: ا-ر
Carrier	-10	10.8	31.6	20.3	64.3	38	5.91	12	۵- آقای: ج-ع-ش
Carrier	-7	9.3	30.9	17.4	56.2	34.6	6.16	10.7	۶- خانم: ه-ط

(Anemia With Microerythrocytosis - Beta Thalassemia Minor)

توضیحات:

۱- در تمامی جداول، هموگرام فرزندان داده شده است و تمامی خانواده‌ها دارای یک یا چند فرزند ناقل می‌باشند که کم‌خونی آنها از نوع میکروسیتیک هایپوکرومیک می‌باشد.

با استفاده از ایندکسهای افتراق آنمی فقر آهن از بتاتالاسمی مینور، (۱) کم‌خونی آنها با کم‌خونی ناشی از بتاتالاسمی مینور مطابقت دارد. با توجه به ذاتی بودن این صفت و با آگاهی از طبیعی بودن هموگرام یکی از والدین میتوانیم با درصد اطمینان بالایی ناقل بودن همسر او را حتی قبل از انجام آزمایش CBC پیش بینی نمائیم.

۲- اندکس های MI و DF را به روش ذیل محاسبه مینمائیم. در این فرمولها تعداد RBC را بدون صفر و بر حسب میلیون قرار میدهیم.

Formula	B-Thala	IDA
MCV : RBC	<13	>13.5
Mentzner Index (MI)		
MCV - RBC - (Hbx)5-3.4	<0	>0
Discriminant function(DF)		

توجه داشته باشیم که شرط استفاده از این فرمولهای افتراق این است که هموگرام بیمار بصورت میکروسیتیک هایپوکرومیک باشد.

۳- با توجه به مطالب فوق الگوریتم زیر را میتوانیم برای

فرزندان : مورد سوم ۷۳/۲/۲۶

Note	DF	MI	MCHC	MCH	MCV	Hct	RBC	Hb	Age	مشخصات
Carrier	-16	8.7	31.6	19	60.1	41.6	6.92	13.2	4.5	آقای: پ-ع
Carrier	-5	10.7	32	19.9	62.2	36.1	5.81	11.6	12	۲- خانم: م-ع
Carrier	-17	9.5	31.8	21	65.9	45.6	6.91	14.5	15	۳- آقای: غ-ع
Normal	—	—	34.3	30.8	89.8	41.6	4.63	14.3	36	مادر: خانم: ک-ع
?	?	?	?	?	?	?	?	?	40	پدر: آقای: ش-ع

فرزندان: مورد چهارم ۷۳/۳/۱۰

Note	DF	MI	MCHC	MCH	MCV	Hct	RBC	Hb	Age	مشخصات
Carrier	-7.8	10	31.2	19.6	62.8	39.2	6.25	12.2	4	۱- آقای: م-ر
Normal	—	—	33.2	28.1	82.3	39.4	4.79	13.5	8	۲- آقای: م-ر
Carrier	-7.1	10.6	32	20.6	64.3	38.6	6.01	12.4	12	۳- آقای: م-ر
Normal	—	—	34.1	27.9	82	41	5	12.9	42	مادر: خانم: ش-ش-م
?	?	?	?	?	?	?	?	?	42	پدر: آقای: ا-ر

فرزندان: مورد پنجم ۷۳/۲/۲۹

Note	DF	MI	MCHC	MCH	MCV	Hct	RBC	Hb	Age	مشخصات
Carrier	-4	10	31.4	19.4	61.8	36.6	5.92	11.5	9	۱- خانم: س-ش
Carrier	-7	10	31.7	18.8	59.2	33.3	5.62	10.6	8	۲- خانم: پ-ش
Carrier	-3	10	31.4	19.5	62.1	35.3	5.69	11.1	6	۳- خانم: م-ش
Carrier	-2	10	31.6	19.4	61.6	35	5.69	11	5	۴- خانم: ن-ش
Normal	—	—	33.2	29.3	88.4	41.7	4.7	13.8	33	مادر: خانم: ن-ب
?	?	?	?	?	?	?	?	?	39	پدر: آقای: ج-ع-ش

فرزندان : مورد ششم ۷۳/۱/۲۲

Note	DF	MI	MCHC	MCH	MCV	Hct	RBC	Hb	Age	مشخصات
Normal	—	—	31.9	27.4	86.1	45.4	5.28	14.5	25	۱- آقای: ا-ط
Carrier	-2	11	30.4	19.7	64.7	37.6	5.81	11.2	23	۲- خانم: ا-ط
Normal	—	—	33.4	27.9	83.7	42.3	5.05	14	9	۳- خانم: آ-ط
Normal	—	—	32.9	29.1	88.6	54.1	6.1	17.8	49	پدر: آقای: م-ط
?	?	?	?	?	?	?	?	?	48	مادر: خانم: ه-ط

تشخیص علت کم خونی در بیمارانی که هموگرام آنها بصورت میکروسیتیک، هایپوکرومیک آنمیا است، دنبال کنیم:

الف - در صورتیکه اطلاعات بدست آمده با کم خونی ناشی از فقر آهن مطابقت دارد. اصلاح آزمایش CBC بیمار بعد از یک دوره درمان یکماهه تشخیصی است.

ب - در صورتیکه اطلاعات بدست آمده با بتاتالاسمی مینور مطابقت دارد، Work up فامیلی برای بیمار انجام دهیم.

ج - در صورتیکه آزمایش CBC بیمار بصورت Border line بوده و یا بعد از یک دوره درمان، مشکل هنوز باقی بود، میتوانیم از سایر آزمایشات کلاسیک (HbA2، الکتروفورز SFe&TIBC, Hb فریتین) کمک بگیریم.

بنظر میرسد با توجه به شیوع کم خونی فقر آهن و تالاسمی مینور (۴، ۳، ۲) هزینه زیاد و وقت گیر بودن آزمایشات کلاسیک و هزینه بسیار سنگین درمان بیماران کولیزی (۵، ۶) از یک طرف و از طرفی، ارزان و سریع بودن آزمایش CBC و امکان بررسی و تشخیص سایر اعضای خانواده و ارائه توصیه‌های ژنتیکی در خصوص ازدواج ناقلین، این نحو Approach بتواند درصد زیادی از بیماران را در پوشش خود قرار داده و محاسن ذیل را نیز داشته باشد:

۱- جامع نگری، با پیگیری سر نخهای بدست آمده، سایر ناقلین در خانواده و فامیل شناسائی میشوند. این مورد به تشخیص قطعی نیز کمک می کند.

۲- با هزینه‌ای اندک تعداد زیادی از ناقلین در سنین مختلف مشخص می گردند.

۳- اکثر افراد قبل از سن ازدواج از ناقل بودن خود آگاه گردیده و در انتخاب همسر آینده مشکلی نخواهند داشت این مورد بخصوص در حال حاضر یکی از مشکلات جدی مراکز پیشگیری از تالاسمی در کشور میباشد زیرا زوجها معمولاً زمانی به ناقل بودن خود پی می برند که ازدواج آنها مراحل مهم و بعضاً غیر قابل برگشتی را طی نموده است.

۴- کودکان، خانمها و سایر افراد در طول زندگی تحت درمان نابجای با آهن قرار نمی گیرند.

۵- تهیه شجره نامه صفت تالاسمی و ارائه آن به افراد و بزرگتر خانواده و یا فامیل با ذکر هشدارها و توصیه‌های لازم.

۶- کمک به تشخیص سایر اختلالات هماتولوژیک و کم خونیهای ذاتی.

۷- خانواده‌هائی را که در سالهای قبل ازدواج نموده و هر دو ناقل بوده و فرزند یا فرزندان سالم دارند راتحت پوشش قرار میدهد.

REFERENCES

- ۱- دادگر - حق شناس - قلمبر - تشخیص و غربالگری سریع تالاسمی مینور با استفاده از ایندکسهای هماتولوژیک، مجموعه خلاصه مقالات ارائه شده در پنجمین کنگره جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران - اصفهان اردیبهشت ۱۳۷۳.
- ۲- ج - بیش از نیمی از زنان باردار از کم خونی رنج میبرند. مجله نبض ۱۳۷۲ - ۸ - صفحه ۳ تا ۵.
- ۳- قانعی م، آژرم ط، قاسمی ح، موحدی م، ادیبی پ و خامی م: دومین گزارش پیشرفت طرح تحقیقاتی ارائه بهترین روش پیشگیری قبل از ازدواج، مرکز پیشگیری و تحقیقات تالاسمی استان اصفهان، ۱۳۷۲.
- ۴- فصل نامه تالاسمی، خبری - آموزشی شماره پانز ۱۳۷۳.

5. Ostrowsky J T, Lippman A, Scriver CR: Cost Benefit Analysis of Thalassemia Disease Prevention. *AJ of Public Health* 1985 7:732 .

6. Artur W. Nienhuis: Hemoglobin and hemoglobinopathies: Wyagarden James B., Smith Liayd H., Jr, Bennett J. Claude: In: *Cecil Textbook of Medicine: 19th edition: W.B Saunders philadelphia: 1992: 883-888.*